

VALAŠTIANSKY hlasník

ročník XXII. ■ číslo 4 ■ september 2024 ■ dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Predstavujeme novú riaditeľku MŠ
- 80. výročie SNP
- Športové podujatia

Vážený spoluobčania, milí Valaštania,

krásne a horúce leto je pre školákov už iba spomienkou. September je tu a naše ratolesti už sedia v školských laviciach. Všetkým žiakom prajeme úspešný školský rok 2024/2025 plný dobrých známok, krásnych a nezabudnuteľných zážitkov, zaujímavých projektov, akcií, súťaží a takých spomienok, ktoré ostanú zapísané v ich srdciach ešte poriadne dlho. Prváčikom želáme, aby do školy chodili radi, aby sa dobre učili a robili radosť svojim rodičom a učiteľom.

Nielen deti a študenti, ale aj niektorí z nás si budú možno ťažšie zvykať na pravidelné povinnosti a pracovné zaťaženie. V zrýchlenom tempe pracovných dní si ani nestihneme uvedomiť, ako rýchlo nám beží čas. Naši dedovia hovorili takto: „Zemiaci sme vykopalí, zasejeme žito, potlačíme kapustu, donesieme stromček a sú tu Vianoce.“ Veľmi zjednodušené, ale pravdivé. Čas je naozaj najrýchlejší hráč. Veď kolkokrát cez deň si povzdychneme: „Bože, ako rýchlo to letí!“ Aj napriek tomu, že pracovné vyťaženie s blížiacim sa koncom roka bude stúpať, dni budú kratšie, menej teplé a menej slnečné, vezmime si príklad z prírody, ktorá sa rozumne chystá na zimu. Oddychuje, aby v zime mohla ukázať naplno svoju inú krásu. Skúsme zrýchľovať pomaly, aby sme mohli následne záver roka a začiatok ďalšieho prežiť v

plnej sile, zdraví a spokojnosti. Napriek tomu, že len nedávno skončilo dovolenkové obdobie, v našej obci sa aj počas prázdnin pracovalo na investičných akciách, ktoré sme pripravovali od začiatku roka.

V súčasnosti prebieha I. etapa realizácie vodnej stavby „Valaská – obnova verejnej kanalizácie a verejného vodovodu ul.

Hronská“ v réžii investora StVS, a. s. Stavba prebieha v smere od budovy Technických služieb Valaská po križovatku COOP Jednota. Som veľmi rád, že aj napriek prebiehajúcim stavebným prácam a obmedzeniam sú obyvatelia aj užívatelia komunikácie Hronská trepezliví. Ďakujem vám. Verím, že aj ďalšie práce budú prebiehať plynule.

Práce na cestných komunikáciách v našej obci pokračujú. Pre zlepšenie dopravnej infraštruktúry sme v mesiaci august začali

s rekonštrukciou miestnej cestnej komunikácie a chodníka na Tatranskej ulici. Rekonštrukcia tejto frekventovanej komunikácie, ktorú využívajú nielen mnohí domáci motoristi, ale aj turisti smerujúci do centra cestovného ruchu, našich Nízkyh Tatier, bola už veľmi potrebná. Ide o rozsiahlejšiu rekonštrukciu, pri ktorej bude riešená cel-

mana doplnený o funkčné hracie prvky, ktoré boli odstránené z ihriska za Billou. Technické služby našej obce zrekonštruovali prevažovacie hojdačky a bezpečne osadili lavičku a šplhaciu zostavu. Naším cieľom je poskytnúť deťom bezpečné prostredie na hry a šport, aj preto do budúcnosti plánujeme realizáciu športoviska priamo v areáli základnej školy, či priestoru na vzdelávanie v exteriéri.

(Pokračovanie na str.)

ková asfaltová plocha cesty, ako aj nový chodník pre peších. No nielen nový dizajn je dôležitý, ale aj funkčnosť celého riešenia, preto sme v plánovaných stavebných prácach mysleli aj na podkladové vrstvy, vybúranie betónového odvodňovacieho rigola a výmenu cestných vpustí. Práce by mali byť ukončené v priebehu dvoch mesiacov.

Naše Technické služby Valaská taktiež nezaháľali. V mesiaci júl bol areál Školského klubu detí pri Základnej škole Jaroslava Si-

V rámci revitalizácie obce ste si iste všimli, že na námestí boli vymenené odpadkové koše. Opravou a náterom boli zrevitalizované aj drevené lavičky. Naším cieľom je postupné skrášlenie a oživenie verejných priestranstiev, poskytnutie obyvateľom možnosti na stretávanie, či oddychové aktivity, preto budeme pokračovať v obnove obecného mobiliára postupne, aj v priebehu budúceho roka, a to výmenou poškodených lavičiek, smetných košov, ktoré budú doplnené aj o koše na psie exkrementy. Taktiež plánujeme doplniť výsadbu živých okrasných kvetov.

V rézii technických služieb budeme postupne pokračovať aj v budovaní spevnených odstavňích plôch, ktoré budú slúžiť k zlepšeniu a nastaveniu parkovacej politiky v obci, keďže sa počet motorových vozidiel na území obce niekoľkonásobne zvýšil. Počas prázdnin, kedy zabezpečovali bežný chod obce, údržbu trávnatých plôch, vybudovali aj novú spevnenú plochu pri budove TS. Touto cestou sa im chcem za ich prácu

aj napriek horúcemu letnému počasiu poďakovať.

V tomto roku nás ešte čakajú rôzne aktivity. Jednou z nich je aj výmena strechy na našom dome kultúry, ktorá je na základe obhliadok odborných firiem, žiaľ, v havarijnom stave. Cez vzniknuté diery nám zateká do vnútorných priestorov, čím sa poškodzujú steny priestorov zrkadlovej miestnosti, priestorov šatní v kinosále a priestorov bývalej Palmy. Tento stav sme sa rozhodli riešiť ešte pred začatím zimných mesiacov, aby sme predišli väčším škodám, príp. navýšeniu ceny za realizáciu výmeny. Z tohto dôvodu sa v mesiaci august uskutočnilo rokovanie mimoriadneho zastupiteľstva, nakoľko bolo potrebné schválenie zmeny v rozpočte rozpočtovým opatrením, kde sme sa snažili vyčleniť finančné prostriedky na realizáciu tejto rozsiahlej opravy. Chcem sa úprimne poďakovať všetkým členom nášho poslancského zboru, ktorí sa schválením realizácií a vyčlenením finančných prostriedkov podieľajú na pozitívnych zmenách, ktoré prebiehajú v našej obci.

Svoju dôležitú úlohu príkladne zastávajú aj zamestnanci obce, ktorým tiež touto cestou ďakujem za ich dobre vykonanú prácu.

Nech plánujete čokoľvek a veríte v úspech, vždy prídu prekážky, ktorým budete musieť čeliť. Keď vás stretne prekážka, máte dve možnosti: buď sa jej vyhnete a premeškáte určitú šancu, alebo sa výzve postavíte čelom a prekonáte ju.

Verím však, že naša obec bude ďalej napredovať a aj ťažké prekážky zvládneme s nadhľadom. Prajem všetkým krásne dni a teším sa na stretnutia počas kultúrnych podujatí, ktoré sme si pre vás pripravili.

S úctou

Mgr. Peter Jenča, starosta obce

Z júnového Obecného zastupiteľstva obce Valaská

Obecné zastupiteľstvo po schválení programu rokovania konaného 26. júna 2024, procedurálnych otázkach a správy o plnení uznesení prešlo k:

Materiálom hlavného kontrolóra obce, kde:

- **schválilo** plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Valaská na II. polrok 2024.

V ekonomických záležitostiach:

- **zobralo na vedomie** správu o hospodárení Technických služieb Valaská, základnej školy, materskej školy a ZUŠ
- **zobralo na vedomie** odborné stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu záverečného účtu obce Valaská za rok 2023
- **zobralo na vedomie** správu audítora za rok 2023 a potvrdenie financovania schodku rozpočtu z prostriedkov rezervného fondu
- **schválilo** záverečný účet obce a celoročné hospodárenie
- **schválilo** použitie zostatku finančných operácií vo výške 62 751,61 EUR na tvorbu rezervného fondu
- **zobralo na vedomie** inventarizačný zápis Ústrednej inventarizačnej komisie o výsledku inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov

V majetkových záležitostiach:

- **schválilo** predaj nebytového priestoru žiadateľom vlastníkov bytov a nebytových priestorov Školská 447 z dôvodu hodného osobitného zreteľa
- **schválilo** prenájom nebytového priestoru spoločnosti Bambu, s. r. o., z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorým je majetok, ktorý bude užívaný na všeobecne akceptovateľný verejnoprospešný účel
- **schválilo** prenájom obecných pozemkov z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorým je, že nájomcovia zabezpečia starostlivosť o tento majetok alebo jeho zhodnotenie a využívajú ho na záhradkárске účely

V rôznom:

- **zobralo na vedomie** harmonogram zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Valaská a rámcový program zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Valaská v II. polroku
- **zobralo na vedomie** vyhodnotenie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Valaská 2016 - 2025, za rok 2023
- **zobralo na vedomie** vyhodnotenie Komunitného plánu sociálnych služieb na roky 2023 - 2030, za rok 2023
- **zobralo na vedomie** protest prokurátora proti VZN č. 6/2023 o výške príspevku za pobyt dieťaťa v materskej škole, o výške mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti školského klubu detí a o výške mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školskej jedálni a vo výdajni školskej jedálni.

Patricia Piliarová

Oznam o vyhlásenom výberovom konaní

Obec Valaská, Námestie 1. mája 460/8, 976 46 Valaská v zastúpení Mgr. Petrom Jenčom, starostom obce, vyhlasuje výberové konanie na obsadenie pracovnej pozície: **terénny sociálny pracovník v počte miest 1**. Pracovná pozícia je na dobu určitú, počas realizácie Národného projektu Terénna sociálna práca a komunitné centrá, Spolu pre komunitu do 31. 01. 2029. Výberové konanie sa uskutoční dňa **10. 09. 2024 o 09:00 hod.** v priestoroch zasačky Obecného úradu Valaská na adrese: Námestie 1. mája 460/8. Uzávierka na predkladanie žiadostí o prijatie do zamestnania je dňa: 30. 08. 2024. Bližšie info k výberovému konaniu a kvalifikačným predpokladom nájdete zverejnené na webovom sídle: <https://www.valaska.sk/volne-pracovne-miesta/> alebo tel. číslom: 048/67 11 510.

Obchodné verejné súťaže

Nebytové priestory – Námestie 1. mája

Obec Valaská ponúka prostredníctvom obchodnej verejnej súťaže na prenájom nebytové priestory na námestí obce. Podrobné informácie ohľadom podmienok súťaží nájdete na webovom sídle obce na elektronickej tabuli.

Mgr. Alena Neuzerová

Ako sa správať v oblastiach s výskytom medveda hnedého (Ursus arctos)

Ako sa vyhnúť stretu

Medveď sa zvyčajne snaží ľuďom vyhnúť, niekedy si nás ale všimnúť nemusí. V lese a jeho blízkosti treba byť preto ostražitý, predovšetkým ráno, večer a v noci, ale tiež počas dňa v hustej vegetácii alebo blízko zdrojov potravy. Vyhnúť sa neočakávanému stretu s medveďom pomôže aj schopnosť rozpoznať pobytové znaky a najčastejšiu potravu medveďa. Pri pohybe v lese by sme si mali všimnúť stopy, trus a znaky kŕmenia sa medveďom. Obzvlášť pozorní by sme mali byť pri pohybe v hustom poraste, na miestach s hojnosťou lesných plodov, pri zdochlinách, zlej viditeľnosti alebo počutelnosti, resp. ak sa pohybujeme proti vetru, pri tečúcej vode a podobne. Pri obmedzenej viditeľnosti pomôže zvukový prejav (pískanie, tleskanie, hlasnejší rozhovor), na základe ktorého má medveď možnosť zareagovať na blížiaceho sa človeka a vyhnúť sa mu. Riziko stretnutia s medveďom je menšie, keď sa pohybujeme v skupine po vyznačených chodníkoch a počas denného svetla.

Čo robiť v prípade stretu s medveďom

Ak medveď naozaj zaútočí a zdá sa, že dôjde k fyzickému kontaktu, poprední odborníci odporúčajú pasívnu obranu: ľahnúť si na brucho tvárou k zemi, ramenami a rukami si chrániť hlavu a krk, ostať bez pohybu („hrať mŕtveho“) až pokiaľ medveď neodíde. Ak vás medveď prevráti, znova sa dostaňte do pôvodnej polohy, aby ste mali brucho a ostatné životné orgány chránené pri zemi. Brániaci sa medveď väčšinou prestane útočiť, keď zistí, že už nie ste hrozbou. Aktívna obrana by mohla predĺžiť útok a zvýšiť pravdepodobnosť vážneho zranenia. Za najlepší spôsob ako odohnať útočiaceho alebo hrozivo správajúceho sa medveďa (tým aj zabrániť zraneniu človeka) je považovaný paprikový sprej na medvede. Sprej na medvede by mal mať minimálne 225 g a obsahovať 1 – 2 % kapsaicínu. Sprej by mal poskytnúť aspoň 6 sekúnd postreku s dosahom aspoň 7,5 m.

Mgr. Janka Maličká

Nová služba pre občanov v našej obci

V mesiacoch júl a august prebiehali v zdravotnom stredisku v našej obci rozsiahle rekonštrukcie priestorov ambulancie zubára a obvodnej lekárnky. V mesiaci september sa otvára nová zubná ambulancia, v ktorej bude ordinovať MDDr. Branislav Badinka. Pacienti sa môžu informovať priamo na ambulancii po zverejnení kontaktných údajov. Touto cestou by sme chceli poďakovať obyvateľom a pacientom za trpezlivosť pri výkone stavebných úprav. Veríme, že nová ambulancia zubára a vynovené zdravotné stredisko skvalitnia zdravotné služby v našej obci.

Mgr. Alena Neuzerová

Čiastočná rekonštrukcia telocvične základnej školy počas letných prázdnin

Po odbornom posúdení hygienických podmienok sa v mesiaci júl vymalovali steny v telocvični Základnej školy J. Simana vo Valaskej. Samotné steny boli ošetrené protiplesňovým náterom a následne premalované špeciálnou farbou. Veríme, že po dôkladnom presušení farby sa žiaci vrátia v septembri do príjemného prostredia, v ktorom sa im bude dobre cvičiť.

Mgr. Alena Neuzerová

Obnova knižničného fondu

Aj tento rok sa nám podaril úspešný projekt *Knižnica, brána do sveta fantázie*, vďaka ktorému sme získali finančné prostriedky na nákup nových kníh do našej knižnice. Časť knižničného fondu sme obnovili už v mesiaci júl, kedy sme do knižnice zakúpili vyše 50 ks nových kníh rôznych žánrov od historických a moderných románov, kriminálne romány až po detskú literatúru. Veríme, že sa vám budú nové knihy páčiť a prilákajú k nám aj nových dospelých, ale i detských čitateľov. **Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.**

Bc. Barbora Morová

Z verejných zdrojov podporil
u. fond
na podporu
umenia

TECHNICKÉ SLUŽBY VALASKÁ INFORMUJÚ

Príchod teplého letného počasia nám umožňuje naplno sa venovať koseniu trávnatých plôch verejného priestranstva. Naši zamestnanci sa s použitím všetkej dostupnej kosiacej techniky, ako sú krovinnorezy a pojazdné kosačky, každodenne venujú koseniu parkov, trávnatých plôch pri cestných komunikáciách a chodníkoch, detských ihrísk, cintorína a ďalších miest s cieľom dosiahnuť estetický vzhľad týchto plôch a zaisťiť bezpečnosť občanov na miestach ich častejšieho pohybu. Do konca mesiaca júl naši zamestnanci pokosili obecné trávnaté plochy už dvakrát a vo svojej usilovnej práci pokračujú aj naďalej. Okrem kosenia sa časť na-

šich zamestnancov venuje aj údržbe parkov s okrasnými rastlinami, ktorá spočíva vo vytrhávaní burín okolo rastlín a kvetov a úprave týchto rastlín. Nakoľko horúce letné dni spojené s nedostatkom zrážok spôsobujú vysychanie zelene, venujeme sa aj polievaniu kvetov, okrasných rastlín a na jar tohto roku vysadených stromov, ktoré potrebujú najviac vlahy. Zamestnanci údržby a výstavby operatívne pomáhajú občanom Valaskej s výmenou pretekajúcich ventilov, spojov na vodovodných potrubiach a čistení kanalizačných potrubí v interiéroch obydľí ručným elektrickým krtom, prípadne strunou, v exteriéri použitím vodného krta určeného na čistenie väčších potrubí. Tieto problémy si vyžadujú čo najrýchlejšie riešenie, a preto sa snažíme pomôcť aj obyvateľom okolitých obcí a mesta Brezno, ktorí nás často oslovujú.

Popri údržbárskej činnosti títo zamestnanci priebežne odstraňujú poškodenia na obecnom majetku, ako je napríklad výmena zničenej drevenej podlahy v altánku na detskom ihrisku za HPÚ, výmena zábradlí na drevených altánkoch, oprava sietí a basketbalových košov na multifunkčnom ihrisku za kinom a množstvo ďalších menších opráv. V mesiaci jún nainštalovali detské hracie prvky v priestore nádvorja Základnej školy Jarosla-

va Simana. Konkrétne išlo o hojdačky, multifunkčnú preliezku a lavičku. Na Námestí 1. mája odstránili staré hrdzavé a deravé koše na komunálny odpad a nainštalovali nové plastové koše, ktoré sú modernejšie, väčšie, krajšie a ľahšie na manipuláciu, čo uľahčuje prácu našich zamestnancov pri ich vyprázdňovaní.

Snažíme sa byť nápomocní aj pri príprave a organizácii kultúrno-spolo-

čenských podujatí obce, ktorých je v letnom období viacero, či už Festival dychových hudieb, Deň detí, Hasičská súťaž, Jánska vatra na Lipovej, Majáles za HPÚ. Ide hlavne o zabezpečenie bezproblémového fungovania elektroinštalácie, inštaláciu pivných setov a stoličiek na sedenie, inštaláciu osvetlenia, zabezpečenie a inštaláciu dopravných značení a zábran, tanečných parketov. Najväčšou a časovo najnáročnejšou aktivitou našich zamestnancov z pohľadu prípravy kultúrno-spoločenských podujatí bola stavba Jánskej vetry.

S pomocou našej vysokozdvížnej plošiny sme nainštalovali stĺp pre verejné osvetlenie spolu so solárnou lampou pod Špeciálnou základnou školou na ulici Školská. Naším cieľom bolo takýmto spôsobom zvýšiť bezpečnosť obyvateľov obce a zamedziť vandalizmu v tejto lokalite.

Veľké úsilie sme v letnom období venovali údržbe a celkovej úprave obecného kompostoviska, ktoré je umiestnené vedľa Čističky odpadových vôd na ulici Hronská. Vyčistili sme celú plochu kompostoviska, zamestnanci nainštalovali na plot novú tieniacu sieť, vystrihali kríky z okolia plota, opravili a obnovili priestor určený na dovoz bioodpadu z dvorov a záhrad a osadili nové označenia miest, ktoré budú slúžiť na zloženie dovezeného odpadu s cieľom zabezpečiť poriadok, systematické uskladnenie a následné spracovanie odpadu.

Koncom mesiaca júl sme sa zamerali na výstavbu nových odstavných

plôch pre osobné automobily pred budovou TS na ulici Hronská. Išlo o celkovú prípravu, vytyčenie plôch určených pre nové parkovisko, výkopové práce, dovoz štrku, prípravu štrkového podložja pozostávajúceho z troch vrstiev štrku rôznych frakcií, jeho priebežné zhutňovanie. Následne boli do betónu osadené cestné obrubníky ohraničujúce okraje parkoviska. Pracovníci položili betónovú zatrávňovaciu dlažbu a prisypali ju jemným štrkom. Nakoniec boli vykonané terénne úpravy s cieľom vytvoriť estetické priestranstvo so zachovaním čo najväčšej plochy zelene.

Ing. Ján Marcinek

Predstavujeme vám riaditeľku Materskej školy vo Valaskej Mgr. Janetu Nitkovú

1. Prosím, predstavte sa nám, prezradte niečo z pracovného, ale aj súkromného života.

Volám sa Janeta Nitková, od útleho detstva až po moje školské roky som vyrastala vo Valaskej. Navštevovala som tu jasle, materskú a aj základnú školu. Po úspešne zložených talentových a prijímacích skúškach som začala študovať na Strednej pedagogickej škole v Turčianskych Tepliciach. Po ukončení školy maturitnou skúškou som začala pracovať ako učiteľka v Banskej Bystrici. Do Valaskej som sa vrátila, keď som sa vydala a narodila sa mi dcéra Laura a neskôr syn Samuel.

2. Odkedy ste začali pracovať v MŠ vo Valaskej?

V materskej škole vo Valaskej som začala pracovať v roku 1998. V tom istom roku som začala študovať na Univerzite Mateja Bela, na pedagogickej fakulte odbor predškolská pedagogika. Bolo to náročné obdobie, ktoré by som bez podpory rodiny len ťažko zvládla, pretože som sa naraz musela venovať štúdiu, malému dieťaťu a aj práci. Neskôr som ešte študovala na KU v Ružomberku špeciálnu pedagogiku, ktorú som, žiaľ, zo zdravot-

bolo vnášať do našej práce nové, inovatívne metódy, formy práce, či už pri práci s deťmi, ale aj v riadení kolektívu. Chcela by som, aby všetky učiteľky participovali na

rozhodovaní, aby komunikovali o veciach a vyjadrili svoj názor. V prvom rade by som chcela udržať vysoký status našej materskej školy, ktorý dlhé roky budovala naša už odchádzajúca pani riaditeľka Mgr. Iveta Babčanová. Pod jej vedením sme sa stali dobrou, vyhľadávanou materskou školou.

4. Predstavte nám koncepčný zámer MŠ.

Mojou víziou je, aby naša materská

s radosťou, majú pocit bezpečia a môžu prežiť plnohodnotné detstvo bohaté na zážitky, skúsenosti a nadobudnuté vedomosti. Samozrejme chcem do našej práce priniesť aj niečo nové. Rozširujúci program Ľudové zvyky a tradície by som chcela obohatiť o remeslá, ktoré sú úzko spojené aj s históriou našej obce spojenou s ovčiarstvom. Chcela by som predstaviť deťom šikovných miestnych remeselníkov, aby mali možnosť nielen vidieť, ale čo-to si aj vyskúšať. Viac sa zamerať na cvičenie, športové aktivity, tiež na dlhší pobyt na čerstvom vzduchu v každom počasí. Určite by som chcela vrátiť do života lyžiarsky kurz a predplaveckú prípravu. Environmentálnu výchovu rozšíriť o aktivity zamerané na pestovanie rastlín v školskej záhrade, ktoré by sme spolu s deťmi využili na prípravu zdravých hostiniek. Tiež v spolupráci so Stromom života robiť viac EKO aktivít zameraných na spoznávanie a ochranu prírody. Edukáciu zamerať na rozvoj digitálnych zručností. V materskej škole máme množstvo digitálnej techniky, ale vo veľkej miere sú zastaralé a nespupracujú, preto by som chcela získať financie na ich obnovu.

Motto našej školy: „Deťom len to najlepšie, zdravie, šťastie, bezpečie.“

Motto našej školy vystihuje našu filozofiu. Zmysluplné, šťastné a spokojné detstvo spojené s pocitom bezpečia. Osobnostný rozvoj podporovaný edukačnými aktivitami, zážitkovým učením. Kvalifikovanosť pedagogického kolektívu, kreativita, flexibilita, zodpovednosť za kvalitu edukačného procesu a milý prístup. Pripravené deti na život, na zvládnutie rôznych situácií a bezproblémový prechod do základnej školy.

Aj napriek priaznivým referenciám rodičovskej verejnosti a ponúkanému programu si prechádza škola demografickou krízou. Nízka pôrodnosť, sťahovanie za prácou, nedostatok príležitostí ponúknuť mladým rodinám bývanie a prácu, spôsobujú posledné roky nižší počet zapísaných detí v materskej škole. V neposlednom rade nás ako aj všetky odvetvia neobišla ani energetická a finančná kríza. Zvyšovanie poplatkov, kompetencie zo štátu prenesené na obce, nízky normatív na diéta spôsobujú neustále dofinancovanie finančných prostriedkov na chod materskej školy

a platy učiteliek.

Dúfam, že v spolupráci so starostom a poslancami sa nám podarí tieto nepriaznivé vplyvy dnešnej doby v čo najvyššej miere eliminovať, že prenesenie kompetencií financovania škôl a školských zariadení štátom od roku 2025 túto situáciu vyrieši a ešte viac neskomplikuje.

Ďalšie moje plány sú v prvom rade vedieť získať finančné prostriedky aj z mimorozpočtových organizácií. Potrebujeme dobudovať školský dvor, vysadiť zeleň, odstrániť poškodené herné prvky, zrenovovať pieskovisko. Chcela by som získať financie na vybudovanie altánku, aby mali pani učiteľky možnosť robiť edukačné aktivity s deťmi aj za nepriaznivého počasia na školskom dvore.

5. Aké máte záujmy a záľuby a budete mať na ne čas?

Medzi moje najväčšie záľuby patrilo lyžovanie, bicyklovanie, ktorým sa po operácii kolena už veľmi nevenujem, ale každý pondelok si chodím rekreačne zahráť s dievčatami stolný tenis. Od malička som sa venovala všelijakým ručným prácam, ku ktorým ma viedla moja mama. Naučila som sa pliesť, háčikovať, šiť. V posledných rokoch som začala navštevovať kurzy paličkovania. Paličkovanie ma veľmi baví, je náročné na čas, obávam sa však, že popri nových povinnostiach, ktoré ma čakajú, sa mu nebudem môcť naplno venovať. Na druhej strane ma ale čaká množstvo nových osobných výziev, vzdelávania a práce, na ktorú sa teším. Chcela by som ešte na záver poďakovať členom Rady školy pri MŠ Valaská a Obecnému úradu vo Valaskej za prejavenu dôveru pri výberovom konaní a následné menovanie do funkcie, dúfam, že naplním svoje aj vaše očakávania.

Rozhovor pripravila
Danka Králiková

ných dôvodov neukončila, čo ma s odstupom času mrzí, pretože odborných zamestnancov hlavne v materských školách je málo a detičiek so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z roka na rok pribúda.

3. Čo vás motivovalo „zabojovať“ o post riaditeľky MŠ vo Valaskej?

Mojou najväčšou motiváciou prihlásiť sa do výberového konania

škola bola rešpektovanou vzdelávacou inštitúciou, ktorá zabezpečuje kvalitnú výchovu a vzdelávanie, primeranú individuálnym osobitostiam a veku dieťaťa. Školou, ktorej cieľom je šťastné dieťa, spokojní rodičia, hrdí zamestnanci. Byť školou, ktorá zachováva ľudové zvyky, ctí tradície našej obce a regiónu, spoznáva tradičné remeslá a ochraňuje prírodu. Modernou školou, ktorú deti navštevujú

Rozlúčka s predškólákmi

Štvrtok 26. júna 2024 bol významným dňom pre našich predškólakov z modrej a fialovej triedy, ktorí povedali zbohom celej škôlke, aby sa z nich od septembra mohli stať veľkí školáci. Štyri roky v škôlke ubehli ako voda a z našich maličkých škôlkarov, ktorí sa len ťažko lúčili so svojimi rodičmi, vyrástli odvážni budúci prváci. A tak, ako to už býva v našej škôlke zvykom, posledný júnový týždeň patril práve predškólakom, pre ktorých sa skončilo bezstarostné obdobie plné hier a zábavy.

Keďže naša materská škola si ctí ľudové tradície a zvyky, aj rozlúčka s predškólákmi sa niesla v tomto duchu. Vďaka nim sme sa preniesli do doby, kedy si ľudia obliekali tradičné kroje, deti sa hrávali rôzne hry, tancovali a spievali ľudové piesne, neraz za sprievodu hudobných nástrojov.

V dopoludňajších hodinách sa 32 predškólakov na školskom dvore rozlúčilo najprv so svojimi mladšími kamarátmi a okrem krátkeho programu im predviedli aj svoje nové školské tašky, bez ktorých by poriadny prvák nebol ani prvákom.

Veľkolepá rozlúčka sa konala popoludní v Kultúrnom dome vo Valaskej, na ktorú boli pozvaní všetci rodičia, starí rodičia, súrodenci, celý personál materskej školy na čele s pani riaditeľkou, starosta obce Valaská, pani prednostka, vedúca školskej jedálne. Deti vystúpili s kultúrnym programom, ktorý nacvičili pod vedením svojich

pani učiteliek, v krásne vyzdobenej sále, kde dominovali ľudové prvky a tradičné predmety. V rozlúčkovom ľudovom pásme nesmeli chýbať zvolávačky, hry, básne, tance a piesne, ktoré boli sprevádzané hrou na harmoniku. Predškóláci sa poďakovali nielen pani učiteľkám, ale aj rodičom, pani upratovačkám a pani kuchárkam. Za celoročné úsilie boli odmenení knihou s venovaním, osvedčením o absolvovaní predprimárneho vzdelávania a drobnými darčekom. Vydarenú akciu ukončili hostinou, na ktorej nemohlo chýbať detské šampanské a vynikajúca torta z dielne pani pekáčky Zuzany Perich-tovej.

Predškólakom a zároveň aj všetkým prítomným hosťom predniesla svoj posledný príhovor v úlohe riaditeľky materskej školy, naša Mgr. Ivetka Babčanová, ktorá ukončila svoju profesionálnu kariéru a pobrala sa užívať svoj vytúžený dôchodok. Zástupca starostu obce pán Ing. Janko Dundovič sa taktiež príhovorom rozlúčil s našimi budúciimi prvákmi a poďakoval sa pani riaditeľke a pani učiteľkám za ich prácu a celoročné úsilie. V mene rodičov sa všetkým zamestnancom materskej školy, za ich starostlivosť, trpezlivosť, úsilie a lásku, poďakovala Saška Vaníková, a to nielen slovnou, ale aj formou krásnych kytíc.

*„Nadišla tá ťažká chvíľa, nadišiel čas rozlúčky,
zbohom, naša škôlka milá, čakajú na nás knižky.“*

Týmito slovami, jednej z piesní, sa predškóláci rozlúčili so škôlkou a pani učiteľkami, na záver svojho programu. Nejednému rodičovi a aj ostatným hosťom sa v očiach blýskali slzy radosti, dojatia a hrdosti na svoje ratolesti. Z celého srdca prajeme našim budúciimi prvákmi, aby všetky nadobudnuté vedomosti správne využili pri nástupe do 1. ročníka základnej školy a stali sa z nich vynikajúci a usilovní žiaci.

Bc. Simona Straková

Prevádzka materskej školy počas letných prázdnin

Prevádzka Materskej školy Valaská a jej elokovaného pracoviska bola cez letné prázdniny v tzv. prázdninovom režime, čo znamená, že sa prerušila nepretržite na štyri týždne z dôvodov potreby dôkladného čistenia jej priestorov, dezinfekcie prostredia a hračiek, ako aj čerpania dovolenky zamestnancov materskej školy. Prerušenie prevádzky bolo oznámené rodičom aj zriaďovateľovi niekoľko týždňov vopred a zisťoval sa záujem, resp. potreba rodičov o zaradenie dieťaťa do materskej školy. V tomto školskom roku bola materská škola zatvorená od 15. 07. 2024 do 09. 08. 2024.

Počas letných dní sa uskutočňovala v materskej škole prázdninová činnosť s dodržiavaním činností zabezpečujúcich životosprávu

detí – čas na hygienu, jedenie, odpočinok. Deti rôznych vekových skupín boli zlúčené v dvoch triedach, čím sa vytvoril priestor

k učeniu sa navzájom, či opakovaniu piesní, básní, tancov, ktoré sa deti naučili počas školského roka. Aktivity sa realizovali prevažne v exteriéri materskej školy, pričom bola dôkladne dodržiavaná bezpečnosť detí tým, že bol dodržiavaný pravidelný pitný režim a pobyt vonku sa uskutočňoval hneď po desiatej, kým nebola teplota ovzdušia príliš vysoká, taktiež sa dbalo na to, aby sa aktivity a hry uskutočňovali prevažne v tieni a deti neboli vystavené priamemu slnečnému žiareniu.

Nový školský rok 2024/2025 sa slávnostne otvorí v pondelok 02. 09. 2024, kedy s radosťou privítame v materskej škole všetkých zapísaných škôlkarov.

Bc. Simona Straková

AKO HRAVO ZVLÁDNUŤ NÁSTUP DO MATERSKEJ ŠKOLY

Nástup do materskej školy je dôležitým míľnikom v živote každého dieťaťa aj rodiča. Končí obdobie, kedy bolo celé dni s rodičmi a nastáva obdobie odlúčenia sa na niekoľko hodín denne. Je pochopiteľné, že vzájomné odlúčenie môže byť stresujúce nielen pre dieťa, ale aj samotného rodiča. Každý rodič však musí mať na zreteli, že je to nevyhnutný krok vedúci k osamostatňovaniu sa dieťaťa. Možno sa nástup do materskej školy prvé dni nezaobíde bez slzičiek, ale spoločne to iste zvládnete.

Prinášame vám niekoľko tipov, ako zvládnuť nástup do materskej školy čo najľahšie:

- *Spokojný rodič = spokojné dieťa* – veľmi dôležitý je osobný pocit. Pokiaľ dieťa vycíti z rodičov neistotu, aj ono samo začne pochybovať. Rodičia musia byť sami presvedčení, že materská škola bude pre dieťa prínosom.

- *Rozprávajte sa spoločne o materskej škole alebo sa na ňu hrajte* – rodič by mal vysvetliť dieťaťu, ako to v škôlke chodí, čo sa tam robí a čo nové sa naučí. Povedzte im, že spoznajú mnoho kamarátov, s ktorými zažijú veľa zábavy, budú sa spoločne hrať s novými hračkami, chodiť na ihrisko a prechádzky. Na škôlku sa môžete doma aj hrať.

- *Ukážte dieťaťu materskú školu, do ktorej bude chodiť* – škôlku môže rodič s dieťaťom spoločne navštíviť v rámci dňa otvorených dverí. Je to príležitosť na spoznanie sa s učiteľkami a rovnako tak s prostredím škôlky. Ak nestihnete navštíviť škôlku počas tohto dňa, môžete sa s dieťaťom okolo nej poprechádzať, povedať si, čo je na nej pekné zvonku alebo v akom okienku asi bude jeho nová trieda plná kamarátov.

- *Naučte dieťa čo najväčšej samostatnosti*

– rodič by mal svoje dieťa viesť k samostatnosti v stravovaní, hygiene a obliekaní. V škôlke sa bude cítiť sebaistejšie, keď tieto základné úkony zvládne samo bez pomoci učiteľiek.

- *Veľký význam má pravidelný režim* – je vhodné, ak rodič zavedie dieťaťu režim, ktorý bude striktné dodržiavať, to znamená, že ho bude vodiť do škôlky vždy v rovnaký čas a vyberať ho taktiež v rovnakú hodinu. Keďže malé deti nepoznajú hodiny, je vhodné, ak rodič používa konkrétne vyjadrenie času, napríklad po obede, po olovranke, keď sa vyspí.

- *Zvyšujte sebadôveru dieťaťa* – rodič musí dať pocítiť dieťaťu, že mu dôveruje a uisťovať ho, že pobyt v škôlke hravo zvládne. Dieťa by malo mať k škôlke pozitívny vzťah, preto ho nikdy netreba škôlkou strašiť. Jednou z možností, ako budovať u dieťaťa sebadôveru a upevňovať v ňom pozitívny prístup k škôlke, je napríklad na prvé dni či mesiace zaviesť doma samolepkovanie. Rodič s dieťaťom si spoločne namaľujú obrázok, trebárs na väčší kartón od škatule, kam budú za každý zvládnutý deň v škôlke

lepíť samolepku a veľký obrázok škôlkarskej dochádzky tak spoločne dotvárať.

- *Nešetrite chválou* – rodič oceňuje dieťa, keď niečo zvládne alebo sa niečo nové naučí. Rodič ho pochváli za zvládnutý deň v škôlke, pozitívne ho motivuje. Neodporúča sa však odmeňovať dieťa darčekom, pretože deti si rady a rýchlo zvykajú. Vety typu: „Pozri sa na kamaráta, aký je šikovný...“, „Chlapci neplačú, tak prestaň...“, „Nehnevaj ma, lebo ťa tu nechám...“, v deťoch vyvolávajú predovšetkým pocit neistoty a znižujú ich sebadôveru, preto by sa im rodičia, pri komunikácii so svojimi deťmi, mali

Čo všetko by malo trojročné dieťa zvládnuť pred nástupom do materskej školy:

- Dieťa by malo reagovať na svoje meno a odpovedať na pozdrav.

- Dieťa by malo vedieť komunikovať s okolím. Reč nemusí byť stopercentná, veľa detí začne lepšie komunikovať odpozeraním od iných detí alebo s pomocou logopéda.

- Dieťa by malo vedieť používať záchod, respektívne nebať sa sadnúť si na záchod. Ak má dieťa menej ako tri roky a na záchod si ešte nestihlo urobiť návyk, je možné na začiatku školského roka používať nočník.

- Dieťa by si malo vedieť obliecť a vyzliecť jednoduché kúsky oblečenia, preto je vhodné dávať dieťaťu voľnejšie oblečenie, s ktorým ide obliekanie a vyzliekanie ľahšie.

- Dieťa by si malo vedieť rozpoznať svoje oblečenie. Ideálne je, ak si oblečenie do

škôlky pripravuje rodič spoločne s dieťaťom. Deti to nielen baví, ale tiež si oblečenie ľahšie zapamätajú. Prípadne rodič môže oblečenie označiť napríklad podpísaním fixkou na textil, použiť nažehľovačku, pečiatku na textil alebo vyšší nejaké poznávacie znamenie.

- Dieťa by si malo vedieť obuť a vyzuť papuče. Ak si dieťa zamieňa pravú a ľavú papuču, rodič môže napríklad rozstrihnúť samolepku nejakého zvieratka na dve polovice, každú časť samolepky nalepiť na papuču a dieťa bude vedieť, že musí spojiť dve

polovice obrázka dohromady, aby vznikol celok, a tak si správne pripraví a obuje svoje papučky.

- Dieťa by malo vedieť samostatne jesť a piť, používať lyžicu, neodbiehať od stola počas jedla.

- Dieťa by malo ovládať základné hygienické návyky, ktorými sú umývanie si rúk mydlom po toalete, alebo pred jedlom, nebať sa povedať pani učiteľke o potrebe navštíviť toaletu, vedieť používať vreckovky a správne si fúkať nos.

- Dieťa by malo byť schopné aspoň na chvíľu odpútať od svojich rodičov. Rodičia sa však nesmú zľaknúť, ak sa počas prvých dní v škôlke ranné odlúčenia nezaobídu bez kriku a plaču. Je to bežná reakcia dieťaťa na nové prostredie.

- Dieťa by malo vedieť udržať pozornosť, vedieť sa chvíľu sústrediť.

Bc. Simona Straková
foto: internet

vyhýbať.

- *Vymyslite talizman s príbehom* – ak je dieťa veľmi úzkostlivé a plačlivé, jednou z možností je aj to, ak bude do škôlky so sebou nosiť talizman. Takýmto talizmanom môže byť napríklad plyšová hračka, ktorá pomôže zahnať slzičky, keď bude dieťaťu najhoršie. Rodič si spoločne s dieťaťom môže porozprávať príbeh o plyšovej hračke, ktorá vie zahnať smútok a prepájať mamičku s dieťaťom na diaľku.

Adaptačný plán – mnohé materské školy ponúkajú možnosť postupne začleniť dieťa do kolektívu, t. j. prvý týždeň chodia novoprijaté deti do škôlky len v doobedňajších hodinách bez prespávania, pričom obedňajší spánok je vrcholom adaptácie. Rodič musí počítať s tým, že môže chvíľu trvať, kým si dieťa v škôlke zvykne a bude schopné sa plaču zbaviť natrvalo. Tento spôsob nástupu do škôlky je len jednou z možností, mnoho rodičov zvolí spôsob okamžitej adaptácie, kedy dieťa ostáva v materskej škole hneď na celý deň aj s poobedňajším spánkom.

Školský rok 2024/2025 na ZŠ Jaroslava Simana vo Valaskej

2. septembra 2024 naša škola otvorila v poradí už 55. školský rok. Po dvoch mesiacoch zaslužených prázdnin nastúpilo do školy 341 žiakov. Výnimočný prvý školský deň bol pre 34 prváčikov, pre ktorých sa začínajú školské povinnosti. Každý začiatok je ťažký, ale všetci veríme, že túžba po vedomostiach bude silnejšia a zvíťazí nad pohodlnosťou a lenivosťou. Milí prváčikovia prajem vám úspešný štart na ceste k vzdelanosti a veľa dobrého pocitu pri zvládaní prekážok. Prajem vám veľa úspechov a radosti z každého dňa, ktorý strávite na našej škole. Aj pre deviatakov bol tento deň odlišný, pretože to bol posledný začiatok roka na základnej škole. Máte pred sebou náročnú úlohu vybrať si povolanie, na ktoré sa budete pripravovať na strednej škole. Čaká vás testovanie, na ktoré vás budeme dôsledne pripravovať. Je na vás, koľko sa tejto príprave budete venovať, je na vás – koľko máte zodpovednosti voči sebe, voči vašim rodičom, voči škole. Všetci pedagógovia vám budú počas tejto náročnej cesty nápomocní.

V tomto školskom roku sme otvorili 18 tried, v každom ročníku dve. Na vyučovaní budeme pokračovať vo využívaní aktivizujúcich metód. Vytvárat klímu školy pre vzá-

jomnú spoluprácu, šíriť myšlienky vzájomného rešpektu, rozvíjať schopnosti nenásilnej komunikácie a eliminovať prejavy intolerancie a nenávisť. Na škole bude aj v tomto školskom roku pracovať inkluzívny tím, ktorý bude pokračovať v zavádzaní podporných opatrení pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. V nastávajúcom školskom roku sa žiaci našej školy môžu tešiť na množstvo exkurzií, výletov, športových výcvikov, projektových dní, celoškolské akcie ako je Beh pre zdravé srdce, Karneval. V závere školského roka na tradičné ročníkové výstupy ako je Deň šlabikára, Čo sme sa naučili v 2. ročníku, Tvoríme knihy

a encyklopédie, Folklorne kalendárium, Projekt – Výroba poličky + Moje budúce povolanie, Ročníková konferencia žiakov 8. ročníka či Slávnostná akadémia žiakov 9. ročníka. Zapájanie žiakov do súťaží a olympiád je veľkou motiváciou pre tých múdrejších a odvážnejších, ktorí sú odhodlaní porovnať svoje vedomosti a zručnosti na úrovni okresu či kraja. Je toho naozaj veľa, čo by sme chceli v tomto školskom roku zvládnuť a ja verím, že sa nám spoločne podarí všetky naplánované úlohy zvládnuť čo najlepšie.

Tešíme sa na spoluprácu s Materskou školou vo Valaskej, ktorá pripravuje šikovných predškolákov.

Tešíme sa na spoluprácu s obcou, združením rodičov, radou školy. Zaželajme si veľa úspechov, aby 55. školský rok na ZŠ J. Simana bol plný zaujímavých projektov, súťaží, hier, aby sme sa tešili zo spoločenských a športových podujatí, aby bol školský rok pestrý a plný nových objavov. Aby každý žiak v našej škole vždy našiel človeka, ktorý ho podporí, pomôže, vysvetlí, podá pomocnú ruku. Úprimne si želim, aby naša škola tak, ako doteraz fungovala ako úspešná výchovno-vzdelávacia inštitúcia, ale zároveň mala svoju dušu, otvorené srdce a hladiace ruky ako v dobrej rodine.

PaedDr. Michaela Badinková

O putovaní našej výstavy

O našej výtvarnej ceste životom Milana Rastislava Štefánika som už písala v predchádzajúcich dvoch vydaniach hlásnika. Naše polročné úsilie malo svoju výstavnú predpremiéru začiatkom apríla, kedy sme prvých pár prác predstavili na stretnutí miestneho klubu M. R. Štefánika v hoteli Ďumbier v Brezne. Následne mohli návštevníci veľkej spoločnej výstavy spoločenstva EXZU vidieť prvých tridsať prác mapujúcich krátky, no nemierny bohatý a tvorivý život nášho veľikána. V máji sme s výberom našich prác boli súčasťou výstupu stredoškolskej mládeže na Chatu M. R. Štefánika pod Ďumbierom a vernisážou 7. júna sme náš projekt putovania jeho životom uzavreli a odvtedy mohli návštevníci Domu kultúry

vo Valaskej do polovice augusta vidieť nielen tento náš celoodborový projekt, ale aj výtvarné bloky našich tohoročných absolventov.

Cesta našej výstavy ale týmto nekončí. V rámci osláv 144 rokov od narodenia M. R. Štefánika nás pozvali do Brezovej pod Bradlom, kde 20. júla prebiehali Štefánikove dni. Výber tridsiatich našich maliieb na plátne sa na ten deň stal súčasťou osláv na námestí. U návštevníkov podujatia mali práce našich žiakov veľký úspech. Rovnako kniha omlávanok o živote M. R. Štefánika z rúk našej bývalej žiačky Andrey Nepšinskej oslovila desiatky malých i veľkých „štefánikovcov“.

O týždeň, 27. júla sa konal celoslovenský spomienkový výstup na Chatu M. R. Štefánika, kde sme rovnako boli pozvaní a výber našich prác sa aj tu stal sprievodným podujatím a veľkým obohatením pre účastníkov. Pred chatou Zázvor na Trangoške sme strávili veľmi príjemný deň obklopení ľuďmi obdivujúcimi diela našich žiakov. Samozrejme by takáto prezentácia nebola možná bez technického zabezpečenia a ochotných ľudí. Vďaka Spoločenstvu M. R. Štefánika sme mali požičané dva veľké stany a od pani Aleny Kánovej, úžasnej ženy s veľkým srdcom sme získali darom dvanásť stojanov, na ktorých sme mohli vystavovať. Veľké „ďakujem“ rovnako patrí našim žiačkam Margaréte Šajgalíkovej a Zuzke Luptákové, ktoré si uprostred prázdnin našli čas a napriek veľmi skorým ranným štartom sa pridali a pomohli s inštaláciou a samotnou prezentáciou smerom k návštevníkom.

Mgr. Rastislav Turňa, vedúci Výtvarného odboru ZUŠ vo Valaskej

Jánska vatra

Už tradične matičiari v spolupráci s priateľmi, obcou, technickými službami a hasičmi zrealizovali na Lipovej tradičnú akciu v mesiaci jún – Jánsku vatra.

Akcia začala v podvečer na našom námestí, kde sme sa stretli a spoločne za spevu piesne „Ó, Jáne...“ sme sa presunuli na Lipovú. V sprievode boli deti aj dospelí s faklami, čo

umocnilo čarovnú atmosféru. Na Lipovej nás už čakalo občerstvenie v podobe vynikajúcich domácich nátierok, ktoré s láskou pripravili naše matičiarky - Milenka Kúdelková a Anka Fischerová, v stánku im pomáhali Danka Králiková, Kristína Magerová, Alenka Kureková a Tánička Vilhanová. O pitný režim účastníkov sa postaralo CAFE MAESTRO a do tanca nám do polnoci hrali muzikanti z Čerešienky. Nezabudli sme ani na Jánov, ktorým osobne pán starosta spolu s riaditeľkou OP MS Brezno odovzdali krásnu spomienku.

Veríme, že si každý prišiel na svoje, aj malý, aj veľký, proste všetci. Každá jedna akcia, či už malá, alebo veľká, je o ľuďoch s veľkým srdcom, preto chceme v mene organizátorov poďakovať: TS Valaská za prípravu, organizáciu a veľkú pomoc pri stavaní vatra, ako aj technické zabezpečenie, obci Valaská

za finančnú dotáciu na túto akciu, našim hasičom za dozor nad horiacou vatrou. Veľké poďakovanie patrí aj rodine Perichtovej z Osrblia, rodine Petra Kučeru, poslancom OcZ (Kúdelková, Mora, Dundovič, Magera) za sponzorské dary, Martinovi Krupovi,

starostovi Petrovi Simanovi z Osrblia, OP MS Brezno, Martine Jenčovej za spomienky vo forme fotografií, ako aj všetkým jednotlivcom, ktorí priložili ruku k dielu, a tak sme spoločne mohli prežiť krásny čas do skorých ranných hodín.

*PaedDr. Matúš Magera
predseda MO MS Valaská*

SLÁVNOSTNÉ ZASADANIE VÝBORU MS V MARTINE

Slávnostné zasadnutie výboru MS sa konalo 1. 8. 2024 v meste Martin pri príležitosti odhalenia busty Aničky Hurbanovej - Jurkovičovej. Súčasťou slávnostného podujatia bol aj zaujímavý kultúrny program za účasti vládných, cirkevných a kultúrnych predstaviteľov. Odhalenie busty Aničky Hurbanovej - Jurkovičovej pred II. budovou Matice slovenskej v Aleji národných dejateľov v Parku sv. Cyrila a Metoda je o to symbolickejšie, že išlo vôbec o prvú ženu, ktorá v tejto aleji bude mať svoju bustu.

Veľmi nás teší, že aj Horehron, resp. naša obec tam mala svoje zastúpenie v podobe účasti pred-

sedu MO MS Valaská PaedDr. Mageru a riaditeľky OP MS v Brezne Mgr. Magerovej. A kto vlastne bola Anička Hurbanová - Jurkovičová? Bola manželkou Jozefa Miloslava Hurbana, matkou deviatich detí – vrátane Svetozára Hurbana Vajanského, ale najmä veľkou vlastenkou a priekopníčkou slovenskej kultúry a ochotníckeho divadla.

Pietny akt na miestnom Národnom cintoríne umocnil ešte viac slávnosť, ako aj sprievod mestom. Ctíme si a pripomíname si svojich predkov, nie preto, že musíme, ale preto, že chceme!

*PaedDr. Matúš Magera
predseda MO MS Valaská*

Slovenské národné noviny

Slovenské národné noviny, resp. historický dvojtýždenník „Slovenskije národnje novini“, boli prvým periodikom, ktoré vychádzalo v štúrovskej slovenčine, a teda ich hlavným redaktorom bol sám veľký Slovák Ľudovít Štúr, od roku 1993 Matica slovenská obnovila vydávanie tohto periodika, ale s menšou zmenou ako týždenných novín. Pre našich členov, ale aj pre širokú verejnosť je toto periodikum k dispozícii k prečítaniu a zapožičaniu aktuálneho čísla v našej knižnici, kontaktnou osobou je kultúrna referentka.

Veríme, že si tieto noviny nájdú cestu aj k vám do vašich domácností. Dozviete sa tam informácie o aktivitách výboru MS, o významných osobnostiach, o aktivitách rôznych miestnych odborov a mnohé iné zaujímavé odborné články a informácie. Tak nech sa páči!

*PaedDr. Matúš Magera
predseda MO MS Valaská*

Vážení spoluobčania, dňa 28. 08. 2024 sme si pripomenuli 80. výročie udalostí, ktoré zmenili históriu, životy a generácie mnohých ľudí, ktorí sa priamo alebo nepriamo podieľali na Slovenskom národnom povstaní. Hlavným cieľom Slovenského národného povstania bolo ukončenie vtedajšej formy Slovenského štátu, ktorý bol nedemokratický, sociálne nespravodlivý, rasistický a naklonený fašistickému Nemecku, ale aj neúnavná snaha napomôcť ukončeniu okupácie nemeckým štátom. Slovenský národ sa mobilizoval, vzoprel a bojoval za svoje bytie, za demokraciu a slobodu, proti fašizmu, utláčaniu, rasizmu a perzekúcií. Odhodlanie a dravosť hrdinov, padlých za vlasť, je viac než len krátkou zmienkou v kalendári. Len vtedy, keď sa začítate do riadkov písaných priamymi účastníkmi alebo máte časť hovoriť s niektorým z nich, uvedomíte si, akú obrovskú odvahu museli v sebe nájsť vojaci i civilisti, v ktorých sa prebúdzali najšlachetnejšie a najcennejšie hodnoty, odhodlanie bojovať za spravodlivosť, slobodu a život, za ktorý boli ochotní obetovať a položiť aj ten svoj vlastný. Pre občanov Slovenskej republiky je povinnosťou a malo

by byť ctou, pripomínať si pamiatku tých, ktorí sa i napriek nepriaznivým podmienkam dokázali vzoprieť zlu, totalite, bojovať za svoje ideály, podstúpiť utrpenie a aj zomierať.

Spomienkové dni ako tieto sú jedinečnou príležitosťou pre spätné ohliadnutie sa do minulosti. História neustále pripomína nezabudnuteľné životy, udalosti a generácie ľudí - hrdinov, ktorí tvorili históriu pre našu budúcnosť, akú ju poznáme dnes. Pamiatka Slovenského národného povstania nás zaväzuje k šíreniu solidarity, úcty, k tolerancii, priateľstvu a porozumeniu predovšetkým v dnešných časoch.

Svoju úctu a vďaka skladám tým, ktorí spomienkové oslavy nemohli prežívať spolu s nami, pretože položili svoj život v priamom boji alebo sa dnešných dní nedožili. Ich odvaha, statočnosť a obetavosť nech sú mementom pre nasledujúce generácie, ich zážitky a zapísané spomienky nech sú pre nás všetkých svedectvom o tom, aký vzácny a krehký je mier.

Čeť pamiatke tých, ktorí za našu budúcnosť položili vlastné životy.

Mgr. Peter Jenča
starosta obce

PRIPOMENŤME SI

Slovenské národné povstanie je kľúčová udalosť slovenských novodobých dejín a vypuklo ako ozbrojené vystúpenie proti nacizmu a fašizmu.

Prípravu SNP začala od mája 1944 skupina dôstojníkov slovenskej armády pod vedením podplukovníka Jána Goliana z veliteľstva pozemného vojska v Banskej Bystrici. Prvé boje prepukli v predpoludňajších hodinách 29. 8. 1944, keď sa vojaci žilinskej posádky pod vedením majora Jozefa Dobrovodského

tisíc km štvorcových, kde žilo 1,7 milióna obyvateľov. Do boja sa zapojilo okolo 60 tisíc vojakov a 12 tisíc partizánov. Na SNP sa aktívne zúčastnili príslušníci viac ako 30 národov a národností. Významnou pomocou bol letecký presun vyše 2 tisíc príslušníkov 2. československej paradesantnej

čil odpor povstaleckej armády ako organizovaného celku, a preto sa rozhodlo o prechode do hôr. Partizánske velenie sústredené v Hlavnom štábe partizánskych oddielov sa snažilo, aby sa čo najviac partizánskych jednotiek dostalo z obkľúčenia do Veľkej Fatry, Nízkych Tatier a Slovenského rudohoria, a tak pokračovali v bojoch. Nacisti represálie použili aj proti civilnému obyvateľstvu.

V Kremničke zavraždili 747 ľudí, vo vápenke v Nemeckej spálili asi 900 osôb, kde na ich činoch sa podieľali aj kolaboranti z radov našich občanov. 21. 1. 1945 vypálili dediny Ostrý Grúň a Klak, kde povraždili

148 detí, žien a starcov. To je len čriepok udalostí, ktoré sú

Čeť pamiatke všetkých, čo položili životy za našu slobodu.

Blažena Pastírová

brigády zo Sovietskeho zväzu, ktorej velil plukovník Vladimír Příkryl. Dôležitú úlohu

rozhodli brániť mesto pred prichádzajúcimi nemeckými jednotkami. Na základe týchto správ o potýčkach vyslal Golian 29. 8. 1944 krátko po 20.00 hodine heslo „Začnite s vystahovaním“, ktoré bolo signálom na začiatok ozbrojeného odporu. SNP sa rozšírilo na územie s rozlohou takmer 20

zohral aj česko-slovenský stíhací pluk, ktorému velil kapitán František Fajtl. Prileteli na povstalecké územie 17. 9. 1944.

Povstanci sa napriek veľmi zložitej situácii dokázali brániť 2 mesiace do 27. 10. 1944, keď nemecké jednotky obsadili centrálu SNP, Banskú Bystricu. Tým sa fakticky skon-

Jubilanti z radov protifašistických bojovníkov za obdobie júl - september 2024

- Marek Gonda - 45 rokov
- Ing. Peter Bánik - 65 rokov
- Mária Kučerová - 81 rokov /od Valenzákov/
- Valéria Bániková - 82 rokov
- Alžbeta Gálová - 88 rokov
- Ružena Chudíková - 93 rokov

Vážení jubilanti!

Želáme vám zdravia veľa, šťastia moc, lásky dosť a úspechov more!
Sme radi, že ste medzi nami a môžeme s vami byť.

Čo rozprávali pamätníci

ZANECHALI SVEDECTVO, KTORÉ SI TREBA PRIPOMÍNAŤ

Spomienky Vojtecha Vichra a jeho brata Vladimíra na vojnové roky, prežité v Brezne

Časť ich života z mladosti je spojená so Štátnou roľníckou školou v Brezne.

Na Ing. Vojtecha Vichra, vedúceho konštruktéra Strojární Piesok, sa isto mnohí Valaštania pamätajú. Býval s rodinou najprv v činžiaku na sídlisku, neskôr na Javorovej ulici v starej Valaskej.

Spoznala som sa s ním v roku 1971, keď som sa zamestnala v Strojárnach Piesok, ako konštruktérka. Nám, mladým kolegom, bol vzorom a dobrým priateľom. Okolo roku 2000 som sa začala zaoberať históriou obce a okolia. Spomenula som si aj na príbehy, ktoré nám Vojto rozprával pri rôznych stretnutiach.

Rozprávanie svojho brata Vojtecha doplnil písomnou formou aj jeho mladší brat Vladimír, ktorý žil na Morave.

Príbeh rodiny Ing. Vojtecha Vichra staršieho, riaditeľa Štátnej roľníckej školy v Banisku, otca spomínaných bratov, sa odvíja v čase 2. svetovej vojny, Slovenského štátu a Slovenského národného povstania.

Ing. Vojtech Vichr st., rodák z Moravy, bol po ukončení Vysokej školy zemédskej v Prahe povolaný za riaditeľa poľnohospodárskej školy v Rimavskej Soboti. Pri arbitráži juhu Slovenska, kedy táto časť pripadla Maďarom, musel nočnou hodinou opustiť svoje pracovisko a bydlisko. Dostal miesto riaditeľa v Štátnej roľníckej škole v Brezne, kde sa s rodinou presťahoval.

Pri vstupe do Brezna, smerom od Valaskej, nám ako prvé padnú do očí staré budovy, stojace na svahu nad cestou. V prvej, boli byty riaditeľa a profesorov. Vedľa, v samotnej škole bol komplex učební, kancelárií, byt školníka a kuchyňa s jedálňou. V ďalšej stavbe boli stajne pre dobytok, v hornej časti pod strechou mali priestory pre uskladnenie sena. V areáli býval aj šafár s rodinou (hlavný správca), bol tam byt pre záhradníka a byty deputátnikov. V ďalšom dome bola meteorologická stanica. V tej istej budove boli aj priestory syrárne, kde sa vyrábali výborné, okrúhle syry a maslo spracované vo vyrezávaných formách. Ku škole patrili rozsiahle pozemky, na ktorých sa pásol dobytok, pestovalo sa obilie, zelenina a iné plodiny. V hornej časti doliny bol postavený vodný mlyn. Riaditeľ Vichr dal vybudovať poníže mlyna dva rybníky. Mal s tým skúsenosti, veď bol rodák z Moravy, kde sa chovom rýb zaoberali oddávna. Pozostatky ovocného sadu (ktorý v súčasnosti Brežňania obnovujú) môžeme v Banisku vidieť aj v dnešných časoch.

Celý komplex v Banisku bol sebestačný, čo sa týkalo poľnohospodárskych produktov a vysoko produktívny bez dotácií od štátu. Okolie školy tvoril krásny park. Celý areál pripomínal skôr kúpele, ako školu.

Ako si na roky prežité v Banisku spomína Vladimír Vichr

Počas celej doby Slovenského štátu až do roku 1944 nebolo vidieť v okolí Brezna ani jedného nemeckého vojaka. Asi jedna tretina Slovákov podporovala Tisov režim. Chodil som do ľudovej školy, kde som mal veľmi dobrú učiteľku. Vychovávali nás v duchu vlastenectva, nie ľudáctva. Učiteľia sa o nás, žiakov, starali nielen v škole, ale aj po vyučovaní. Prichádzali do rodín, boli v neustálom styku s rodičmi. Mali obrovský rešpekt zo strany žiakov aj rodičov. Raritou tej doby bolo, že školu rozdelili na katolícku a evanjelickú časť. Dvor predelili na prostriedku vysokým plotom z pletiva. Rozdelili aj učiteľský zbor. Neviete si predstaviť, aké šarvátky nastali medzi žiakmi.

V auguste 1944 sa začala príprava na Slovenské národné povstanie

Organizovali sa partizánske skupiny. Ja, ako 13 ročný chlapec som situáciu začal vnímať ešte skôr, v období letných školských prázdnin. Pozoroval som, že priestory roľníckej školy sa zaplňajú zbraňami a municiou. Priznám sa, bolo mi to divné, dospelí nám deťom nič nepovedali. Ale už sme tušili, že sa niečo chystá. Čo-to sme zachytili zo správ z rádia, a to zo staníc Londýn a Moskva. Objekt budov bol strážený vojakmi z breznianskej posádky.

Ako som vnímal začiatok povstania

Vznikajúce partizánske skupiny sa potrebovali vyzbrojiť zbraňami a municiou. Tak v jeden pekný, slnečný deň prišlo z hlavnej cesty medzi budovy areálu roľníckej školy nákladné auto. Na korbe bolo niekoľko divne oblečených mužov so samopalmi na ramenách. Muži zoskákali z auta a namierili zbrane na strážcov. Dodnes vidím, ako sa báli. Jeden vojačik v panike zavdil o kohútik pušky. Vyšla

rana ako z dela, aspoň nám chlapcom to tak pripadalo. Všetko dobre dopadlo. Dvaja partizáni držali dvoch strážcov v šachu. Ostatní za chvíľu vynášali zo školy zbrane a muníciu. Zhovárali sa po slovensky aj po rusky. Takéto akcie sa potom opakovali denne. Keď si spomeniem na tento deň, v myslí si premietnem bledú tvár vojačika, ktorý zrejme o ničom nebol informovaný.

V breznianskych kasárňach bola umiestnená jedna z najväčších posádok na Slovensku. Boli tu delostrelci. V tej dobe ťahali kanóny prevažne kone. Počas povstania na lúkach neďaleko roľníckej školy, pri Hrone, robili výcvik povolanci, kde sme my chlapci nemohli chýbať. Vojaci boli v červených nohaviciach, volali ich husári. V tej dobe bol nedostatok iných nohavíc. Výcvik bol často prerušovaný. Ako náhle sa ozval z diaľky hukot leteckých motorov, vojsko v červených rajtkách sa rozutekalo cez cestu, pod stromy na Šibeničný vrch. Toto divadlo sa opakovalo denne niekoľkokrát. My, chlapci sme ho pozorovali z úctyhodnej vzdialenosti. Času sme mali dosť, do školy sa už nechodilo. Po dennom výcviku nasledovalo kúpanie a umývanie koní v Hrone. Vojaci nasadli na kone v trenírkach, niektorí len tak, ako ich stvoril pán Boh. To bolo niečo pre nás, vidieť nahých dospelých mužov.

Pretože byt v Banisku, kde sme bývali, bol na vtedajšie pomery neskutočne veľký, počas povstania a aj do skončenia vojny sa u nás zdržiavali aj s rodinami funkcionári, ktorí boli vo vedení povstania v Banskej Bystrici. Spomínam si na rodinu Dr. Filla. Mali asi sedemročné dievčatko. Prežilo bombardovanie Káblvky v Bratislave. Keď počula lietadlá, mala z toho panický strach, až hrúza. Pán Fillo sa stal po vojne poverenikom poľnohospodárstva a v roku 1948 odišiel do Rakúska. Do konca vojny sa u nás ukrýval jeden lodný inžinier

Areál Štátnej poľnohospodárskej školy na Banisku

Čo rozprávali pamätníci

aj s manželkou. Pán inžinier mi postavil model lode a lietajúci model lietadla. Schôdzky, ktoré sa u nás uskutočňovali, sa zúčastnil aj generál Golian. Raz bol na schôdzke dokonca veliteľ 1. čl. armády v povstaní, generál Viest. Do roľníckej školy, ktorá bola dvojročná, chodili gazdovskí synovia nielen z Horehronia, ale aj z celého Slovenska. Počas Slovenského štátu bola škola preplnená. I keď nebola najlacnejšia, mala obrovskú výhodu, že študenti boli oslobodení od vojenskej služby.

Ani cez povstanie škola nezostala prázdna. Zbrane boli už vyexpedované, v učebniach hlavnej budovy zriadili lazareť. K záveru povstania sem privádzali zranených, hlavne od Telgártu. Boli medzi nimi mladí, ale aj starší vojaci, celí zafačovaní. Ozývali sa stony, jankanie, vzdychanie. Privádzali ich na osobných, a nákladných autách. Budova bola preplnená, ranení ležali na poľných lôžkach aj po chodbách. Ošetrovalo sa tiež v stanoch v parku. Veľký prísun ranených avizoval, že front sa už blíži. Zamestnanci školy so svojimi rodinami začali žiť v obavách, čo s nimi bude, až prídu Nemci.

Rodičia sa dohodli, že deti a ženy pôjdu na povozoch do hôr. Tam sa môžu lepšie chrániť pred prestrelkami a zároveň zachovajú kone. Tie boli v armáde potrebné, hlavne v horských oblastiach. Nikto sa vtedy nepýtal, či je to moje, bralo sa na paragraf. V škole bol zamestnaný aj pán Mistřík, meteorológ. Sledoval počasie vizuálne a na prístrojoch, údaje vyhodnocoval, vypracoval správy, ktoré dvakrát za deň posielal do Bratislavy. Tento pán Mistřík bol mladý, veru nemal viac ako 25 rokov. Jeho rodičia bývali v dedinke Kalište. Naším rodinám zo školy v Banisku ponúkol ubytovanie u nich doma, aby sme mohli bezpečne prežiť príchod Nemcov pri potlačení povstania a domov sa vrátiť, až keď bude kludnejšie. Tak sa aj stalo, o tri dni na obed boli pripravené dva rebriniaky so zapriahnutými koňmi. Najprv sa naložili tašky s potravinami, potom deky a periny. Posadali sme na voz, kde sa dalo. Nasledovalo krátke rozlúčenie s chlapmi, ktorí zostali strážiť majetok, aby sa všetko nerozkradlo. Zostal tam aj môj otec. Ja som sa posadil hore na periny, aby som mal dobrý výhľad na cestu. Naša trasa viedla z Brezna cez Podbrezovú a Lučatin, kde sme odbočili na Moštenicu. Dorazili sme tam večer, takže sme v Moštenici prenocovali. Hneď ráno sme sa vydali do Kališťa. Podľa mapy cesta merala 41 km, bola plná povozov, áut a vojenskej techniky. Bol tam zmätok, ľudia utekali pred Nemcami do hôr. Časť armády ustupovala, časť skonsolidovaných útvarov sa vracala na front. Pamätám si, že počas tejto cesty sme zastavili v Podbrezovej. Niektoré obchody a trafika boli otvorené, tovar rozdávali zadarmo. Bolo pochmúrne, chladné počasie a zo situácie bolo cítiť, že Nemci sa už blížia. Na ten deň nezabudnem, kedy zrazu bolo počuť zvuk leteckých motorov. Hukot

Ing. Vojtech Vichr v rozhovore s Máriou Luptákovou

silnel a za okamžik sme videli skupinky stíhacích lietadiel. Keď boli bližšie, rozpoznan som Lavočky typ – LA5, charakteristické svojím rozšíreným „čumákom“. Bolo to 25. októbra 1944, keď letka vedená gen. Fajtlom odlietala do Sovietskeho zväzu. Vždy, keď som na oblohe videl lietadlá, pociťoval som zvláštne vzrušenie. Ťažko to popísať, túžil som byť jedným z pilotov. Nakoniec po skončení vojny som absolvoval letecké učilište a stal som sa pilotom na stíhačke.

Po strastiplnej ceste, „utrmádzgani“ a celí premočení sme dorazili do Kališťa. Otec pána Mistříka pracoval v Podbrezovej ako zlievač. Na druhý deň sa nič zvláštne neudialo. Len v dialke bolo počuť výbuchy okolo Banskej Bystrice. To delostrelectvo strieľalo po nemeckých lietadlách. Obávané Štuky Ju-87 robili neustále nálety a zhadzovali bomby z malých výšok za „ohlušujúceho“ zvuku sirén umiestnených na podvozku. Strelba proti nim znamenala, že sa ešte bojuje.

Keď nastal súmrak, prekvapil nás príchod partizánov, ktorí prišli do dediny z okolitých lesov. Boli to prevažne Slováci a Rusi. Teplé oblečenie vo „vatákoch“, na hlavách baranice, ozbrojení samopalmi, ovešaní granátmi. Rozprávali sa s obyvateľmi dediny, dostali od nich potraviny, nedrancovali. Hlavne ich zaujímali správy, čo sa deje v údoliach, najmä v Banskej Bystrici.

Na druhý deň ráno prišli Nemci. Všetkých nás kontrolovali, mali o nás podrobné správy. O jednom inžinierovi z Banskej Bystrice mali informácie, že je Žid, aj keď mal v preukaze napísané, že je evanjelik. Po výsluchu mu zobrali peniaze, šperky, proste všetky cennosti. Vzali ho so sebou, nikdy viac sme o ňom nepočuli.

K večeru prišla do dediny znova prieskumná skupina partizánov. Potrebovali znalca tunaj-

šieho kraja. Ako dobrovoľník sa prihlásil otec pána Mistříka. Všetci sme boli v očakávaní, kedy sa vrátia. Prešiel deň a nik sa nevrátil. Jeho syn sa ráno vybral otca hľadať. Vzal si svoju ukrývanú pištoľ a stratil sa v húštinách lesa. Vrátil sa až k večeru, bolo vidieť na ňom únavu, v očiach smútok. Asi dva km od dediny došlo k prestrelke partizánov - prieskumníkov s Nemcami. Mŕtveho pána Mistříka nechali na bojisku. Chlapci z dediny ho priniesli na provizórnych „nosidlách“ a na druhý deň ho v tichosti v malom cintoríne pochovali.

Keď bolo povstanie potlačené, koncom októbra prišli pre nás dva rebriniaky a všetci sme sa vrátili domov, do Baniska. (Dňa 18. marca 1945, bola obec Kalište vypálená.)

Pri likvidácii munície v priestoroch breznianskej doliny smerom ku Skalke, bol náš otec Nemcami prinútený prešľapávať chodníčky, kde sa predpokladalo, že budú nášlapné míny. Príslušníci SS ho sledovali z vrškov, či to nevyletí do vzduchu. Otec za pár dní bol biely ako jablňoň, zošedivel.

Otec bol v závere vojny zavretý gardistami a uväznený v Banskej Bystrici. Istí ľudia z Brezna sa za neho zaručili, tak sa ho podarilo z väzenia dostať.

V skorých ranných hodinách, 30. januára 1945 vojská 11. ukrajinského frontu spolu s rumunským vojskom mesto Brezno oslobodili.

Pri príležitosti osemdesiateho výročia SNP som si dovolila uverejniť spomienky bratov Vojtecha a Vladimíra Vichrovcov na vojnové časy, aby sa niečo o nich dozvedela aj mladšia generácia.

24. augusta sme si pripomenuli osem rokov, ako pán Ing. Vojtech Vichr odišiel do večnosti.

zapisala Mária Luptáková

OBEC VALAŠKÁ SRDEČNE POZÝVA NA
**VALAŠTIANSKÚ
KULTÚRNU
JESEŇ 2024**

PROGRAM

13.9.	ŠLÁGER PARÁDA VYSTOPIA: MARTIN JARUBEČ/ BOŽANKA/ MAJA VELEŠICOVÁ/ DUO RYTMUS KULTÚRNY DOM/ VSTUPNÉ 15 € LÍSTKY JE MOŽNÉ ZAKUPIŤ CEZ TICKETPORTAL, V KNÍŽNICI A BÁNIKA, ALEBO NA MIESTE KONANIA PODUJATIA.
14.9.	HARUĽA 2024 15. ROČNÍK SÚŤAŽE PLNEJ CHUŤI A VŇONĚ O NAJCHUTNEJŠIU HARUĽU PODUJATIE SA USKUTOČNÍ V AREÁLI HPÚ-STARÁ VALAŠKÁ SPRIEVODNÝ PROGRAM: EMILY & JUSTICE/ ŠKOLNÁ DORA/ OBLASŤNÉ SKUTOČNOSTI/ ZÁBAVA S DJ
12.10.	SENZI SENZUS MESIAC ÚCTY K STARSÍM PODUJATIE SA USKUTOČNÍ V KULTÚRNYM DOME OBCE VALAŠKÁ
19.10.	145. VÝROČIE DOBROVOĽNEHO HASIČSKÉHO ZBORU UKÁZKY HASIČSKÉJ TECHNIKY/ ODVOZDÁVANIE OGENENÍ/ SPRIEVODNÝ PROGRAM
26.10.	VŠETKO NAOPAK DIVADĽNÉ PREDSTAVENIE DVOCH BREZNO PODUJATIE SA USKUTOČNÍ V KULTÚRNYM DOME OBCE VALAŠKÁ VŠUJPAJE.CZ
9.11.	VALAŠTIANSKA HELIGONKA PREDSTAVENIE HELIGONKÁROV Z HOŘEBRONIA A PODPOLANIA PODUJATIE SA USKUTOČNÍ V KULTÚRNYM DOME OBCE VALAŠKÁ
15.11.	DEDINSKÉ PÁRAČKY
22.11.	55. VÝROČIE ZAKLADNEJ ŠKOLY A 70. VÝROČIE MATERSKEJ ŠKOLY SLÁVNOSTNÝ PROGRAM PRI PRÍLEŽITOSTI VÝROČIA ZALOŽENIA ZAKLADNEJ A MATERSKEJ ŠKOLY V OBCI VALAŠKÁ/PODUJATIE SA USKUTOČNÍ V KULTÚRNYM DOME OBCE VALAŠKÁ

Z kroniky našej obce

Ako v prírode, tak aj v živote človeka sa naplnia čas a dozrievajú plody. I vo vašom živote, milí rodičia, prišiel tento deň a priviedli ste na svet dieťa pre svoju radosť i pre radosť všetkých. Priniesli ste ho na svet z lásky a veríme, že s takou láskou a starostlivosťou ho budete vychovávať. Rozšírili ste našu valaštiansku rodinu, obohatili naše dni. Bohatší sme o živé poklady, ktoré sú našou budúcnosťou. Vážení rodičia, vychovajte z nich statočných, pracovitých a slušných ľudí.

Narodili sa:

Nela Veverková

Tomáš Poliak

Bianka Fizolínová

*****

Žiaľ a smútok nám zvieria srdcia. Nepočujeme už vaše slová, krocky, smiech, nepociťujeme vašu každodennú spoločnosť. Nie je v našej moci odmeniť vás za všetko, čo ste pre nás za tie roky urobili a obetovali. Niekedy si túto holú pravdu uvedomíme, keď po zosnulom ostane ticho a prázdne miesto. Budete žiť už len v našich srdciach a v našich spomienkach.

Opustili nás:

Zora Haliarska 76 r.

Lucia Kühnelová 66 r.

Josef Zemko 55 r.

Ondrej Harvan 77 r.

Viera Parobeková 74 r.

Janka Kormanská 84 r.

SPOMIENKY

*Odišiel, ale v našich srdciach a spomienkach
zostal navždy.*

Dňa 13. augusta 2024 uplynulo 20 rokov,
ako nás navždy opustil

Emil Krejčí.

S láskou, úctou a vďakou na neho spomína
dcéra, syn a ostatná rodina.

*„Odišla tiško, už nie je medzi nami,
no v srdciach našich žije stále spomienkami.“*

Dňa 7. augusta uplynul už druhý rok, čo nás
navždy opustila

Elena Balogová.

S láskou a úctou spomínajú
na ňu jej najbližší.

*Čas plynie ako tichej vody prúd, kto Ťa mal rád, nevie zabudnúť.
Spinkaj sladko, snívaj svoj sen, sme pri tebe v spomienkach každý
deň. Smútok a žiaľ stále v srdci máme, s láskou
a úctou na teba spomínáme.*

Dňa 29. augusta sme si pripomenuli 4. výročie
odchodu do večnosti našej príbuznej

Melanie Kušpálovej.

S láskou spomínajú deti Mária a Peter s rodina-
mi, ostatná rodina, priatelia a známi.

*Odišla si cestou, ktorou ide každý sám,
len brána spomienok ostala dokorán.
Kto Ťa poznal, si spomenie, kto Ťa mal rád,
nezabudne.*

13. augusta 2024 sme si pripomenuli 10. vý-
ročie, čo nás navždy opustila mama, starká,
prastarká, naša milovaná

Mária Šaríková.

S láskou a vďakou spomínajú deti, vnúčatá, pravnúčatá
a ostatná rodina.

*V dial' odišiel si spať, zaplakal každý, kto Ťa mal rád. Čas plynie,
bolest' stále trápi, ale teba nám už nikto nenavrátí. Tak veľmi,
Miško, chýbaš nám, na dlhú cestu odišiel si sám.*

Dňa 16. augusta by oslávil svoje 36. narodeniny
naš milovaný synček, vnúčik, synovec a kamarát
MIŠKO KOVÁČ

a dňa 24. augusta sme si pripomenuli smutných
pätnásť rokov, keď nás po tragickej nehode
navždy opustil.

S láskou a smútkom spomína maminka, starká,
otec, blízka rodina a kamaráti.

*Márne ho naše oči hľadajú, márne po lícach
slzy stekajú.*

*Osud mu nedoprial s nami dlhšie byť,
ale v našich srdciach bude d'alej žiť.*

Dňa 2. 7. 2024 sme si pripomenuli prvé smutné
výročie úmrtia nášho milovaného manžela, otca,
starého otca, prastarkého a švagra **Pavla Vereša.**

Spomína celá rodina.

Športové hry

Novinkou tohto leta z pera športovej komisie bola akcia „Športové hry“. V sobotu 10. 8. 2024 doobeda sa členovia športovej komisie a dobrovoľníci venovali našim najmenším. Na šiestich stanovištiach si deti vyskúšali beh na 50 metrov, skok do

piesku z miesta, silu rúk a nôh – všeobecnú pohybovú a silovú zdatnosť, florbal, basketbal a volejbal. Prekvapením bolo vystúpenie členov DHZ Valaská, deti si mohli vyskúšať, aké je to byť hasičom, čo táto práca obnáša. Hasiči predviedli techniku. Pre každého účastníka bolo pripravené občerstvenie spolu s párkami a pitným režimom.

Na tejto akcii sme vyhodnotili aj športové stredy, ktoré u niektorých občanov našej obce vzbudzovali rôzne emócie, nakoľko sme sa ich rozhodli spolplatniť čiastkou 2 eurá na dieťa. Dovoľte, aby som dal všetky pochybnosti na pravú mieru. Každé jedno dieťa, ktoré sa zúčastnilo športovej stredy, bolo automaticky zaradené do tomboly o rôzne športové ceny, tiež aj každé dieťa získalo sladký balíček od OZ Valaštiana. Celkovo sme rozdali 44 športových cien od švihadiel, lôpt, oblečenia, či športových hier. Myslím si, že tie investované 2 eurá stáli za to.

Na záver by som chcel poďakovať Erikovi Bachratému, OFK Slovan Valaská a OZ Valaštiana

za sponzorský dar, dobrovoľníkom za pomoc, a to Renátke Kubove, manželom Dobišovým, Krupovým, členom športovej komisie a Oblastnému pracovisku MS v Brezne. Nakoľko to bol náš

pilotný ročník, už teraz sa tešíme, čo si pre vás pripravíme na športovej komisii na budúci rok. Športu zdar!

*PaedDr. Matúš Magera
predseda športovej komisie*

Športové stredy

Aj počas tohto leta sa Športová komisia pri OcZ Valaská rozhodla opätovne po piaty raz zorganizovať už tradičnú myšlienku ako zapojiť deti z našej obce do aktívneho pohybu a získavania nových skúseností a zručností vo vybraných športoch. Počas tohto leta sme sa štyrikrát spoločne zišli a užili aktívne strávený čas. Pre zúčastnené deti bola prichystaná sladká odmena vo forme balíčka. K tomu každé dieťa bolo zaradené do losovania o hodnotné ceny, ktoré boli losované a odovzdávané počas športových hier 10. augusta.

10. 07. 2024 – streda venovaná volejbalu pod záštitou Juraja Kriváňa,

17. 07. 2024 – streda venovaná basketbalu pod záštitou Michala Bullu z klubu Brezno Lions

24. 07. 2024 – streda venovaná futbalu pod záštitou Jozefa Kučeráka z OFK Slovan Valaská,

31. 07. 2024 – streda venovaná florbalu pod záštitou Matúša Mageru

Poďakovanie patrí členom športovej komisie, PaedDr. Magerovi, Ing. Morovi, p. Vrbovskému, Bc. Kriváňovi, p. Krupovi, p. Makovníkovi a referentke komisie pani Danke Králikovej.

ĎAKUJEME všetkým, ktorí nám akokoľvek pomohli, aby sme mohli vidieť našich najmenších športovať na multifunkčnom ihrisku vo Valaskej.

*Ing. Marek Mora
člen športovej komisie*

Futbalový turnaj v Kokave nad Rimavicou

V rámci prípravy na nasledujúcu sezónu sa dňa 13. 7. 2024 naše družstvo zúčastnilo futbalového turnaja v Kokave nad Rimavicou, kde sa nám podarilo vybojovať 1. miesto. Futbalového turnaja sa zúčastnili 4 mužstvá. V prvom zápase sa nám podarilo vyhrať 4:6 nad domácou Kokavou po góloch Dekrét 2x, Lukáš Kučerák 2x, Bútora, Matúš Švantner. Vo finálovom zápase sme nastúpili proti Sklabinej, s ktorou sa nám podarilo vyhrať 3:2 po góloch Jozefa Kučeráka, Matúša Švantnera

a Bútoru a celkovo turnaj vyhrať. Chceme sa všetkým poďakovať za podporu.

Miroslav Makovník

Na turnaji reprezentovali Valaskú títo hráči a za pomoci 3 hráčov z Bacúcha: Dekrét, Košičiar, Bútora, ktorým ďakujeme.

Horný rad zľava: Tibor Petrik, L. Kučerák, Berky, Frimm, M. Švantner, Meškan, Krajčí, Stančík ml.

Dolný rad zľava: Dekrét, Ďurčík, Kučerák, Radovič, Danove, Bútora, Košičiar, Poliak

NOVINKY V NAŠOM KLUBE

Príchody:

Michal Krištek – prestup Pohronská Polhora
Tibor Petrik – prestup FK Jasenie
Miro Berky – prestup Pohronská Polhora
Martin Lapin – prestup Pohronská Polhora
Filip Kramla – prestup FK Jasenie
Adam Petrik – prestup FK Brezno
Marek Florek – hostovanie FK Zákamenné
Lukáš Valigura – hostovanie FK ŽP Podbrezová
Lukáš Ujčík – hostovanie FK Jasenie
Ladislav Vlček – hostovanie TJ Slovan Michalová
Christophe Capt – hostovanie Pohronská Polhora

Ochody:

Tomáš Giertl – prestup FK Jasenie
Lukáš Kožiak – Pohronská Polhora
Lukáš Strelec – Tatran Čierny Balog

Všetkým hráčom ďakujeme a prajeme im veľa úspechov v nových kluboch.

Michal Krištek - rok výroby 1996. Po polročnom hostovaní u nás sme sa spoločne dohodli na trvalom prestupe s týmto mladým brankárom. Michalovi držíme palce a nech sa mu v našom klube darí. TJ Slovan Pohronská Polhora ☑ prestup OFK Slovan Valaská.

Tibor Petrik - prestup - FK 1928 Jasenie ☑ OFK Slovan Valaská. Po ročnom hostovaní sme sa rozhodli podpísať tohto skúseného hráča, ktorý si prešiel mnohými klubmi a skúsenosti má na rozdávanie. Svojím prístupom a nasadením, nás presvedčil, že takého hráča chceme mať vo svojom klube. Tiborovi prajeme hlavne veľa zdravia a nech sa mu u nás darí.

Filip Kramla - prestup - FK 1928 Jasenie ☑ OFK Slovan Valaská. Ešte stále mladý, kondične dobre pripravený krídelník futbal vo Valaskej veľmi dobre pozná. Filip, vitaj späť u nás. Prajeme ti pevné zdravie a nech sa ti u nás darí!

Adam Petrik - prestup - FK Brezno ☑ OFK Slovan Valaská. Mladý, skúsený 27-ročný hráčik sa s nami dohodol na trvalý prestup. Adam si prešiel

už viacerými klubmi, preto sme veľmi radi, že ho máme u seba v tíme. Chutí mu futbal vo Valaskej a pre partiu sem na zápasy cestuje z Bratislavy - rodený srdciar. Adam, vitaj! Prajeme ti veľa zdravia a čo najviac odohratých zápasov v našom drese.

Miroslav Berky - prestup - TJ Slovan P. Polhora ☑ OFK Slovan Valaská. Po polročnej jarnej skúške sme sa dohodli na ďalšej spolupráci. Miro nášmu klubu má ešte čo ponúknuť, tak sa nato budeme tešiť. Miro, vitaj a prajeme ti pevné zdravie a veľa gólov v súperovej bráne.

Marek Florek - hostovanie, TJ Tatran Zákamenné ☑ OFK Slovan Valaská. Na ročné hostovanie k nám prichádza mladý hráčik. Skromný, ale na ihrisku veľmi pracovitý, veríme, že dobre zapadne do tímu. Marek, vitaj u nás a nech sa ti darí!

Po polročnej skúške u nás, ktorá mu vyšla ukázkovo, sme sa na prestupe dohodli s **Lapom**. Do Valaskej sa vracia obávaný útočník brankárov. Dobrý človek, osobnosť a stále kvalitný hráč s čuchom na góly, ktorý futbalu má čo ukázať.

Lapo, sme radi, že si tu. Vitaj a prajeme ti pevné zdravie a veľa strelených gólov v súperových bránkach.

Lukáš Valigura - hostovanie - FK Železiarne Podbrezová ☑ OFK Slovan Valaská. Univerzál Lukáš vie zahráť na viacerých postoch a naďalej predlžujeme spoluprácu s ním. V súťaži sa bude

predovšetkým starať o defenzívu, tak pevne veríme, že bude dôsledný a zastaví čo najviac súperových útokov.

Lukáš, prajeme ti pevné zdravie a dobré výkony!

Lukáš Ujčík - hostovanie - FK 1928 Jasenie ☑ OFK Slovan Valaská. Mladý Valaštan kývol na predĺženie hostovania v rodnej dedine, kde aj býva a má to kúsok na ihrisko. Vyniká dravosťou a rýchlosťou. Veríme, že svoje silné veci bude využívať pre svoj futbalový rast. Lukáš, prajeme ti pevné zdravie a nech sa ti darí u nás!

Ladislav Vlček - hostovanie TJ Slovan Michalová ☑ OFK Slovan Valaská. Ostrieľaný kanonier sa rozhodol pre zmenu a my si veľmi vážime a tešíme sa, že jeho kroky vedú ku nám, do našej kabíny. Laco, vitaj a prajeme ti pevné zdravie a veľa strelených gólov v našich farbách.

Christophe Capt - hostovanie - Slovan Pohronská Polhora ☑ OFK Slovan Valaská. Vedenie neustále pracuje a do rozbehutej sezóny si podpísalo na ročné hostovanie mladého perspektívneho hráča do stredy poľa, ktorý určite zvýši kvalitu a konkurenciu. Veríme, že Kikovi sa v našom tíme bude dariť a svojimi výkonmi pomôže k dobrým výsledkom. Christophe, vitaj! Prajeme ti pevné zdravie a veľa úspechov!

Miroslav Makovník

Rozpis zápasov OFK Valaská, jeseň 2024 - základná časť

1. kolo - 4. 8. VOĽNO
2. kolo - 11. 8. FK 34 Brusno VONKU 16:30
3. kolo 18. 8. FK Ľubietová DOMA 16:00
4. kolo 25. 8. Michalová VONKU 16:00
22. kolo 29. 8. Poniky DOMA 16:00
5. kolo 1. 9. Sl. Ľupča B DOMA 15:30
6. kolo 8. 9. Beňuš DOMA 15:30
7. kolo 15. 9. Malachov VONKU 15:30
8. kolo 22. 9. Hronec DOMA 15:00
9. kolo 28. 9. sobota Braváčovo VONKU 15:00
10. kolo 6. 10. T. Balog B DOMA 14:30
11. kolo 13. 10. Poniky VONKU 14:30
12. kolo VOĽNO
13. kolo 27. 10. Brusno DOMA 14:00

Nájdí 10 rozdielov a obrázok si vyfarbi!